

Wartość Puszczy Białowieskiej - spotkanie z dr. Arturem Michałowskim - relacja

„Wartość Puszczy Białowieskiej” to temat wykładu hajnowianina, przyrodnika i ekonomisty dr. Artura Michałowskiego, który odbył się w Miejskiej Bibliotece Publicznej 5 lutego 2015 r. Celem wykładu było przedstawienie walorów Puszczy Białowieskiej w świetle idei zrównoważonego rozwoju i gospodarki opartej na wiedzy.

Dr Artur Michałowski szczegółowo przedstawił podstawy ekonomiczno-ekologiczne, zdefiniował kapitał przyrodniczy i naturalny jako „(...) ujętą ekologicznie częśćią bogactwa przyrodniczego, która w określonym okresie bezpośrednio lub pośrednio uczestniczy w pomnażaniu bogactwa narodów. Kapitałem naturalnym (natury) są zaś realne i potencjalne zasoby, walory i przyrodnicze procesy, które mogą dostarczyć gospodarce i społeczeństwu materii, energii i informacji”. Na wybranych przykładach omówił walory usług środowiska w perspektywie zrównoważonej gospodarki i przedstawił społeczno-ekonomiczne fundamenty oceny wartości lasu. Ekonomiczne badania naukowe w zakresie pieniężnej wyceny środowiska przyrodniczego identyfikują trzy ich grupy:

- metody wyceny strat spowodowanych degradacją środowiska,
- rynkowe metody wyceny ekonomicznej – określają one pieniężną wartość dobra lub usługi na podstawie decyzji podejmowanych na rynku,
- metody wyceny warunkowej – określają one korzyści lub straty w dobrobycie jednostek, wynikających ze zmian jakości środowiska lub zmiany dostępności do jego dobra lub usługi.

Dr Artur Michałowski wyjaśnił także, czym są usługi środowiska „(...) świadczone na rzecz społeczeństwa i gospodarki, co wyraża podstawowe założenia idei zrównoważonego rozwoju o konieczności równoważenia procesów rozwojowych w perspektywie makrosystemu społeczeństwo – gospodarka – środowisko przyrodnicze. W ujęciu idei zrównoważonego rozwoju usługi środowiska należy więc zdefiniować jako przeprowadzane przez ekosystemy procesy przetwarzania materii, energii i informacji oraz utrzymywania dynamicznej równowagi ekologicznej, które prowadząc do zmniejszania się entropii (nieuporządkowania) w makrosystemie społeczeństwo – gospodarka – środowisko przyrodnicze przyczyniają się do wdrażania zrównoważonego rozwoju cywilizacyjnego ...”.

Uwzględniając przedstawioną definicję usług środowiska w perspektywie zrównoważonej gospodarki opartej na wiedzy wyróżnił następujące ich grupy:

- materialne usługi środowiska – procesy przetwarzające materię, na przykład produkcja drewna i biomasy oraz rozkład zanieczyszczeń i odpadów,
- energetyczne usługi środowiska – procesy przetwarzające energię, na przykład akumulacja energii słonecznej w tkankach organizmów żywych i dostarczanie energii z wnętrza Ziemi,
- informacyjne usługi środowiska – procesy przetwarzające informację, na przykład inspiracja naukowa i artystyczna, dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe, informacja genetyczna,
- przestrzenne usługi środowiska – procesy przetwarzające przestrzeń, na przykład przygotowanie terenu do zamieszkania i gospodarowania oraz regeneracja zniszczonej antropogenicznie przestrzeni,
- stabilizacyjne usługi środowiska – procesy zachowujące dynamiczną równowagę ekologicznych uwarunkowań przetwarzania materii, energii, informacji i przestrzeni.

Doktor Michałowski powołując się na wyniki własnych badań naukowych, podkreślał, że w zakresie poszczególnych grup usług środowiska wiele rozwiązań jest już na nich opartych i wykorzystywanych na rzecz rozwoju cywilizacyjnego.

Podkreślał, że kreowanie zrównoważonej gospodarki opartej na wiedzy wiąże się również z koniecznością

wprowadzania innowacji ekologicznych w skali globalnej oraz regionalnej i lokalnej jednostek samorządu terytorialnego. Innowacje ekologiczne wynikają z bezpośredniej aktywności intelektualnej człowieka i/lub rozwiązań wyewoluowanych w środowisku przyrodniczym, będących źródłami jego usług.

Makrosystem społeczeństwo – gospodarka – środowisko przyrodnicze funkcjonuje i rozwija się między innymi w oparciu o usługi środowiska na rzecz społeczeństwa i gospodarki. Region Puszczy Białowieskiej funkcjonuje i rozwija się między innymi w oparciu o jej usługi na rzecz społeczeństwa gospodarki.

Zastanawialiśmy się nad piękną wartością Puszczy Białowieskiej, czy wynosi ona kilka, kilkanaście czy kilkaset milionów złotych rocznie. Doktor podkreślał, że „(...) w ekonomii zrównoważonego rozwoju zwraca się uwagę na to, żeby nie ograniczać ocen wartości środowiska przyrodniczego do wartości pieniężnych, a włączać w nie również wartość społeczną”.

Doktor Michałowski przytoczył przykładowe wskaźniki społeczno-ekonomiczne oceny wartości lasu. Mówił o zmianach demograficznych spowodowanych współczynnikiem przyrostu naturalnego, współczynnikiem dzietności, przeciętnym trwaniem życia osób, wskaźnikiem migracji zagranicznych. Podkreślał potrzebę uwzględnienia zdrowia publicznego. Zwracał uwagę na integrację społeczną: zagrożenie ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, nierówność rozkładu dochodów, zadłużenie gospodarstw domowych cytując wskaźniki zrównoważonego rozwoju Polski na bazie danych GUS i US w Katowicach z 2011 roku.

Burzliwa dyskusja o wycenie pieniężnej wartości Puszczy Białowieskiej zakończyła spotkanie. Serdecznie dziękujemy dr. Arturowi Michałowskiemu za organizację i przeprowadzenie wykładu i prezentacji.

PLIK DO POBRANIA:

[prezentacja - skrót wykładu](#)

Alla Gryc

Fot. Paulina Młodzianowska

